

2018
2019

Jaarverslag Leerplicht

Beste lezer,

Voor u ligt een bijzonder jaarverslag. Niet alleen zijn we trots op alles wat we bereikt hebben in 2018-2019. We laten u graag de cijfers en resultaten van ons werk zien. En uiteraard zetten we de trends van het afgelopen schooljaar voor u op een rijtje. Maar dit jaarverslag is om nog een andere reden bijzonder.

De laatste keer

Ik schrijf dit voorwoord als teammanager Onderwijs voor het laatst. Team Onderwijs bestaat namelijk sinds mei 2019 niet meer. Dat betekent niet dat we niets meer doen. Sterker nog: we doen dit juist meer samen met collega's. We maken nu onderdeel uit van integrale teams binnen SZMH. Hier werken we samen met collega's van de participatie- en jeugdwet en Wet maatschappelijke ondersteuning.

Veranderingen

SZMH maakt een belangrijke verandering door. Het doel is 'Ondersteunen waar nodig, eigen regie waar mogelijk.' We zoeken naar passende oplossingen en willen het verschil maken. Dat houdt niet in dat we het eerder niet goed deden. We willen de leerling echter eerder in beeld krijgen. Om zo complexe problematiek te voorkomen.

Integraal samenwerken

Hierbij is integraal samenwerken van groot belang. Niet alleen intern, maar ook met onze ketenpartners, ouders en verzorgers, en de leerlingen zelf. Om dit te bereiken moeten we elkaar leren kennen, de gezichten bij namen en functies kennen, ons verdiepen in elkaars visie, achtergrond, kwaliteiten, ervaringen en deskundigheid. Elkaars expertise en netwerk kennen. Zodat je weet waar je elkaar kunt versterken. Hier is vertrouwen, tijd en aandacht voor nodig. Op die manier zijn we de leerlingen optimaal van dienst.

Onze werkvelden

Het opgaan van team Onderwijs over de diverse teams van SZMH past perfect in die integrale aanpak. De 3 werkvelden blijven hetzelfde: leerplicht, leerlingvervoer en voortijdig schoolverlaten.

Trends

Ook vindt u in dit jaarverslag zoals u van ons gewend bent de belangrijkste trends in het onderwijslandschap. We proberen de cijfers en resultaten te duiden, mede in het licht van landelijke ontwikkelingen.

Wie neemt het stokje over

Dit was weliswaar mijn laatste voorwoord, maar ik ben niet volledig uit beeld. Ik blijf teammanager, maar dan voor een hele andere tak van sport: Juridische Zaken en Sociale Recherche. Inge Waterval - senior adviseur jeugd en onderwijs bij SZMH - neemt nu het stokje van mij over. Volgend schooljaar schrijft zij het voorwoord en kijken we samen met haar terug op het schooljaar 2019-2020.

Ik wens u veel leesplezier,
Hans Ruijssenaars

Het wettelijk kader

Het wettelijk kader

In de wet zijn twee rapportages verankerd:

1. De artikel 25 rapportage of de leerplichtrapportage. Hierin staat het verzuim en de processen-verbaal van leerplichtige jongeren.
2. De VSV-effectrapportage. Hierin staat hoe voortijdige schoolverlaters terug het onderwijs in worden geleid.

Leerplichtrapportage: hoe gaat het in zijn werk?

1. Burgemeester en wethouders brengen jaarlijks vóór 1 oktober verslag uit aan de gemeenteraad over het beleid rondom de handhaving van de leerplicht, de kwalificatieplicht en de resultaten daarvan.
2. Burgemeester en wethouders laten jaarlijks de minister weten wat de omvang en behandeling van het schoolverzuim is in hun gemeente.
3. Het hoofd geeft jaarlijks een overzicht aan de minister van de omvang van het schoolverzuim aan zijn of haar onderwijsinstelling.

En dan?

De resultaten geven inzicht in alle geleverde inspanningen van de leerplicht en de kwalificatieplicht van het afgelopen schooljaar. Denk aan verzuim, het aantal vrijstellingen en proces-verbalen. Advies, consultatie en overleg met de scholen en partners in het sociaal domein is daarbij belangrijk. Leerplichtambtenaren onderhouden contact met scholen, maar ook met team Jeugd, jeugdhulpverleners, jeugdartsen GGD, voogdijinstellingen et cetera. Met de gegevens kan leerplichtbeleid worden aangepast en wordt er verantwoording afgelegd door de burgemeester en wethouder van onderwijs.

Over team Onderwijs

Team Onderwijs voert voor Maastricht en de Heuvellandgemeenten het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet uit. Ook heeft het team een taak in het voorkomen en bestrijden van voortijdig schoolverlaten. Die taak komt uit de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC)-wetgeving.

Team Onderwijs heeft 3 werkvelden: leerplicht, leerlingvervoer en voortijdig schoolverlaten. We richten ons daarbij op leerlingen en jongeren van 5 tot 23 jaar en hun sociale omgeving. Ons streven? Zo veel mogelijk leerlingen halen een diploma voor voorbereidend wetenschappelijk onderwijs (vwo), hoger algemeen voortgezet onderwijs (havo) of middelbaar beroepsonderwijs (mbo)-2-niveau. Met als uiteindelijke doel hun kansen op de arbeidsmarkt te verbeteren, zodat ze optimaal mee kunnen doen in de samenleving. We verliezen hierbij kwetsbare jongeren met een grote afstand tot de arbeidsmarkt die niet in staat zijn om een startkwalificatie te halen niet uit het oog. Voor deze groep zorgen we samen met onze partners voor een soepele overgang naar (vervolg)onderwijs, werk en/of dagbesteding.

Drie werkvelden

1. Via leerplicht zorgen we ervoor dat iedere leerplichtige jongere van 5 tot 18 jaar onderwijs volgt.
2. Via het RMC en het Jongerenteam proberen we voortijdig schooluitval te voorkomen en helpen we uitgevallen jongeren tot 23 jaar om succesvol terug te keren naar onderwijs, werk of naar een combinatie van werken en leren. Daarbij gaat onderwijs boven werken.
3. Leerlingvervoer behandelt ieder jaar de aanvragen van ouders of verzorgers voor leerlingvervoer van hun kinderen in het basisonderwijs, speciaal en voortgezet onderwijs.

Samenwerking

Team Onderwijs is onderdeel van Sociale Zaken Maastricht Heuvelland. Het team werkt op basis van een gemeenschappelijke regeling voor de Heuvellandgemeenten. Dat zijn Maastricht, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul.

Hoe kom je aan de juiste gegevens?

De gegevens staan in de leerlingregistratiesystemen.

Regionale vsv-effectrapportage: hoe gaat het in zijn werk?

Jaarlijks moeten de 39 RMC-regio's vóór 15 december een regionale vsv-effectrapportage over het vorige schooljaar aanleveren bij DUO. Dit doen ze in opdracht van het ministerie van OCW. Zowel de RMC-coördinator als de contactgemeente krijgen het formulier in september of oktober. De RMC-coördinator is verantwoordelijk voor het invullen.

Waarom is een vsv-effectrapportage nodig?

De vsv-effectrapportage maakt het werk van de RMC-regio zichtbaar, zowel kwantitatief als kwalitatief.

Door de regionale vsv-effectrapportage wordt voldaan aan de wettelijke verplichting:

In de Wet educatie en beroepsonderwijs (artikel 8.3.2), de Wet op het voortgezet onderwijs (artikel 118h) en de Wet op de expertisecentra (artikel 162b) staan de taken van de gemeenten en in het bijzonder de contactgemeenten bij het bestrijden van voortijdig schoolverlaten. In het zevende lid van voornoemde artikelen staat: "Burgemeester en wethouders van de contactgemeente stellen mede namens de andere gemeenten in de regio jaarlijks een effectrapportage vast". Heerlen is contactgemeente en stemt af met de andere centrumgemeenten Maastricht en Sittard-Geleen.

Deze wettelijke verplichting is nader ingevuld in artikel 36 van de Regeling regionale aanpak voortijdig schoolverlaten en prestatiesubsidie voor het voortgezet onderwijs. Met het invullen van het formulier geeft de RMC-contactgemeente uitvoering aan deze wettelijke verplichting tot een jaarlijkse inhoudelijke verantwoording.

Wat kun je ermee?

Het geeft aanknopingspunten om beleid aan te passen op het gebied van voortijdig schoolverlaten en RMC. Daarnaast kan de rapportage dienen als benchmark voor een individuele regio ten opzichte van de landelijke resultaten. In de RMC wordt gevraagd naar o.a.:

- Oud voortijdig schoolverlaters
- Nieuw voortijdig schoolverlaters
- In het onderwijs herplaatste jongeren
- Succesvolle projecten
- Knelpunten
- Besteding van financiële middelen

Voor de betekenis van alle afkortingen en begrippen: zie achterzijde jaarverslag

Leerplicht

Over leer- en kwalificatieplicht

Wat is leerplicht?

Jongeren moeten naar school van 5 jaar tot en met het einde van het schooljaar waarin ze 16 jaar worden. Dat noemen we leerplicht.

Wat is startkwalificatie?

Een startkwalificatie is een havo-, vwo- of mbo-2- (of hoger) diploma.

Wat is kwalificatieplicht?

Waar de leerplicht stopt, begint de kwalificatieplicht. Dat betekent dat jongeren tot 18 jaar onderwijs moeten volgen totdat ze een startkwalificatie hebben behaald. Halen jongeren voor hun achttiende een startkwalificatie? Dan hoeven ze niet meer (verplicht) naar school. Leerlingen die geen startkwalificatie kunnen halen, zijn niet kwalificatieplichtig.

Uitleg bij de cijfers

De daling van het aantal leerlingen zette zich ook door in het afgelopen schooljaar (- 297).

Wat valt op?

In het schooljaar 2018-2019 is in de gemeenten Eijsden-Margraten (+ 30) en Vaals (+ 70) sprake van een stijging van het aantal leerlingen. In de overige gemeenten is een daling te zien: Gulpen-Wittem (- 53), Maastricht (- 213), Meerssen (- 78) en Valkenburg aan de Geul (- 53).

Procentueel is het leerlingaantal het meest gedaald in de gemeente Gulpen-Wittem (- 3,4 procent), op de voet gevolgd door de gemeente Meerssen (- 3,2 procent). Daarna volgt de gemeente Valkenburg aan de Geul (- 2,9 procent) en ten slotte de gemeente Maastricht (- 1,8 procent).

Door de daling van het leerlingaantal in Maastricht is het aandeel Maastrichtse leerlingen binnen de regio Maastricht-Heuvelland met 0,3 procent gedaald naar 54,4 procent in het schooljaar 2018-2019 ten opzichte van 54,7 procent in het schooljaar 2017-2018.

Aantal leerplichtigen per gemeente 5- tot 18-jarigen

GEMEENTE	AANTAL
Eijsden-Margraten	3.217
Gulpen-Wittem	1.509
Maastricht	11.759
Meerssen	2.354
Vaals	981
Valkenburg aan de Geul	1.786
Totaal	21.606

Peildatum 1 augustus 2018. Dit is in feite de situatie aan het begin van het schooljaar.

Ontwikkeling leerlingaantallen op basis van opgave artikel 25 Leerplichtwet 1969

GEMEENTE	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019
Eijsden-Margraten	3.612	3.368	3.187	3.217
Gulpen-Wittem	1.740	1.727	1.562	1.509
Maastricht	12.292	12.047	11.972	11.759
Meerssen	2.621	2.545	2.432	2.354
Vaals	1.020	962	911	981
Valkenburg aan de Geul	2.047	1.963	1.839	1.786
Totaal	23.332	22.612	21.903	21.606

Vrijstellingen

Ouders of verzorgers kunnen een vrijstelling van de inschrijvingsplicht voor onderwijs in Nederland aanvragen. Dat kan:

- om lichamelijke en/of psychische redenen
- als ze bedenkingen hebben tegen de richting van alle binnen redelijke afstand van de woning gelegen scholen
- als kinderen in het buitenland naar school gaan
- als kinderen ander onderwijs volgen.

Gedogen

De leerplichtambtenaar kan gedogen dat een leerling (van 16 en 17 jaar) die onder de kwalificatieplicht valt tijdelijk gaat werken en daarna terugkeert naar het onderwijs. Er gelden 2 voorwaarden:

- de jongere heeft een arbeidsovereenkomst voor de rest van het schooljaar
- er is een schoolinschrijving voor het volgende schooljaar

Vrijstelling per gemeente 5- tot 12 jarigen / 12- tot 18 jarigen / 5- tot 18 jarigen

Vrijstellingen	Eijsden Margraten			Gulpen Wittem			Maastricht			Meerssen			Vaals			Valkenburg aan de Geul			Totaal per soort vrijstelling		
	5 tot 12	12 tot 18	5 tot 18	5 tot 12	12 tot 18	5 tot 18	5 tot 12	12 tot 18	5 tot 18	5 tot 12	12 tot 18	5 tot 18	5 tot 12	12 tot 18	5 tot 18	5 tot 12	12 tot 18	5 tot 18	5 tot 12	12 tot 18	5 tot 18
Lichamelijke/psychische ongeschiktheid	3	2	5	-	1	1	16	12	28	3	4	7	1	3	4	2	-	2	25	22	47
Bedenkingen richting school	-	-	-	2	-	2	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	4
Bezoek school buitenland	64	192	256	23	31	54	324	465	789	8	30	38	96	71	167	7	20	27	522	809	1.331
Ander c.q. alternatief onderwijs	-	1	1	-	-	-	-	7	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	8
Gedoogbeschikking in verband met werk	-	-	-	-	2	2	-	17	17	-	5	5	-	2	2	-	3	3	-	29	29
Totaal	67	195	262	25	34	59	342	501	843	11	39	50	97	76	173	9	23	32	551	868	1.419

Verzuim

Absoluut verzuim

Een leerplichtige of kwalificatieplichtige leerling staat niet op school ingeschreven.

Relatief verzuim

Een leerling staat ingeschreven op school, maar gaat niet regelmatig naar school. Als er sprake is van ongeoorloofd verzuim van meer dan 16 uur per 4 weken dan moet de school een melding doen via het Verzuimloket van DUO.

Luxe verzuim

Dit is een vorm van relatief verzuim waarbij ouders of verzorgers hun kind zonder toestemming van school houden, bijvoorbeeld om ze mee te nemen op vakantie. Over verlof tot 10 dagen beslist de school(leiding). Over verlof langer dan 10 dagen beslist de leerplichtambtenaar.

Uitleg bij de cijfers

Het aantal leerlingen tussen 5 en 12 jaar dat verzuimt, is explosief gestegen in het afgelopen schooljaar. Van 31 leerlingen in 2017-2018 naar 48 in 2018-2019. Deze stijging zet door in het aantal leerlingen tussen 12 en 18 jaar: van 474 in 2017-2018 naar 590 in 2018-2019. Hierdoor is ook de forse toename te verklaren van het totaal aantal meldingen: van 928 in 2017-2018 naar 1.291 in 2018-2019. Dit is een stijging van 39 procent. Meer scholen melden en er wordt steeds beter gemeld.

Verzuim per gemeente 5- tot 12-jarigen

Aantal leerlingen

Aantal meldingen

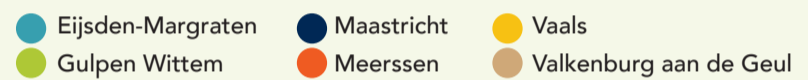

Verzuim per gemeente 12- tot 18-jarigen

Aantal leerlingen

Aantal meldingen

Ontwikkeling verzuim per gemeente

Totaal overzicht 5-12 jarigen					
Gemeente	Schooljaar	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019
Eijsden-Margraten		2	1	0	8
Gulpen-Witttem		4	1	2	1
Maastricht		31	36	27	31
Meerssen		3	1	1	8
Vaals		2	0	0	2
Valkenburg aan de Geul		2	0	1	3
Totaal		44	39	31	53

Totaal overzicht 5-18 jarigen					
Gemeente	Schooljaar	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019
Eijsden-Margraten		36	37	46	69
Gulpen-Witttem		26	21	16	26
Maastricht		383	345	380	426
Meerssen		32	34	21	43
Vaals		31	31	18	30
Valkenburg aan de Geul		32	25	24	49
Totaal		540	493	505	643

Totaal overzicht 12-18 jarigen					
Gemeente	Schooljaar	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019
Eijsden-Margraten		34	36	46	61
Gulpen-Witttem		22	20	14	25
Maastricht		352	309	353	395
Meerssen		29	33	20	35
Vaals		29	31	18	28
Valkenburg aan de Geul		30	25	23	46
Totaal		496	454	474	590

Thuiszitters in primair en voortgezet onderwijs

Over thuiszitters

Er zijn 2 soorten thuiszitters:

- leerlingen die leerplichtig zijn en niet zijn ingeschreven op een school
- leerlingen die ingeschreven staan op een school, maar die al 4 weken niet op school zijn geweest. Er is geen sprake van ziekte.

Redenen thuis zitten

De redenen waarom leerlingen thuiszitten verschillen:

- vaak is er sprake van complexe problematiek waarvoor een specifieke behandeling nodig is
- wisseling van school is ook een reden. Dat komt omdat nieuw onderzoek nodig is en de leerling moet wachten totdat dit onderzoek plaatsvindt
- sommige thuiszitters zijn leerlingen die in het buitenland naar school gingen (meestal in België) en die tijdens het schooljaar terugkomen. Het zoeken naar een passend onderwijsaanbod vraagt vaak meer tijd. In de tussentijd zitten deze leerlingen thuis
- steeds vaker is er sprake van psychische problemen of kampen leerlingen met de gevolgen van een vechtscheiding
- soms gaat het ook over hoogbegaafde leerlingen die aanpassingsproblemen hebben op school.

Thuiszittersoverleg

Leerlingen die wel ingeschreven staan op een school, maar die niet bezoeken vallen onder de verantwoordelijkheid van het Samenwerkingsverband PO en VO. Deze leerlingen worden in het thuiszittersoverleg besproken.

In het afgelopen schooljaar was er ongeveer 1 keer per 6 weken een thuiszittersoverleg. Het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO was hierbij de voorzitter. Ook voor het PO bestond een dergelijk overleg. Leerplicht, het Samenwerkingsverband PO en VO, team Jeugd, vertegenwoordiger VO en PO nemen deel aan dit overleg. Leerplichtambtenaren leveren de te bespreken casussen aan.

Het doel van het thuiszittersoverleg is een einde te maken aan het thuiszitten. Dat kan door de leerling een ander onderwijsaanbod te geven of een combinatie van onderwijs en zorg aan te bieden. Soms wordt er gekeken naar een tijdelijke vorm van dagbesteding om de leerling weer richting het onderwijs te bewegen. Tevens worden de leerlingen besproken die op een wachtlijst staan voor bijvoorbeeld een zorgvoorziening. Dit blijkt vaak erg lastig. De werkwijze is dan ook voor verbetering vatbaar. Daarom is er na overleg met de betrokken partners voor een andere aanpak gekozen voor het schooljaar 2019/2020. Hierdoor daalt hopelijk het aantal thuiszitters verder en kunnen ze beter gevolgd worden.

Aantal thuiszitters per gemeente 5 tot 18-jarigen

Thuiszitters		Eijsden-Margraten	Gulpen-Wittem	Maastricht	Meerssen	Vaals	Valkenburg a.d. Geul	Totaal Maastricht Heuvelland
bij aanvang van schooljaar op 1-8-2018	(speciaal) basisonderwijs	-	-	-	-	-	-	-
	(voortgezet) speciaal onderwijs	-	-	4	-	1	-	5
	voortgezet onderwijs	-	-	3	-	1	-	4
nieuwe gevallen daarna	(speciaal) basisonderwijs	-	-	5	-	1	-	6
	(voortgezet) speciaal onderwijs	-	-	5	-	-	-	5
	voortgezet onderwijs	1	-	11	-	1	-	13
langer dan 3 maanden*	(speciaal) basisonderwijs	-	-	1	-	-	-	1
	(voortgezet) speciaal onderwijs	-	-	7	-	-	-	7
	voortgezet onderwijs	1	-	11	-	1	-	13
verhuisd	(speciaal) basisonderwijs	-	-	1	-	-	-	1
	(voortgezet) speciaal onderwijs	-	-	2	-	-	-	2
	voortgezet onderwijs	1	-	2	-	-	-	3
18 jaar geworden	(speciaal) basisonderwijs	-	-	-	-	-	-	-
	(voortgezet) speciaal onderwijs	-	-	-	-	1	-	1
	voortgezet onderwijs	-	-	1	-	-	-	1
opgelost	(speciaal) basisonderwijs	-	-	3	-	1	-	4
	(voortgezet) speciaal onderwijs	-	-	4	-	-	-	4
	voortgezet onderwijs	-	-	6	-	1	-	7
actueel aantal	(speciaal) basisonderwijs	-	-	1	-	-	-	1
	(voortgezet) speciaal onderwijs	-	-	3	-	-	-	3
	voortgezet onderwijs	-	-	5	-	-	-	5

Uitleg bij de cijfers

In het afgelopen schooljaar was het aantal thuiszitters 33. In het schooljaar 2017-2018 waren dat er 47. Maastricht Heuvelland maakt deel uit van de Thuiszittersaanpak Zuid-Limburg waarin verdere samenwerkingsafspraken worden gemaakt om het aantal thuiszitters terug te dringen. Als we kijken naar het resultaat uit het schooljaar 2018-2019 zien we dat het er in ieder geval minder waren dan het schooljaar daarvoor. De samenwerking heeft effect.

Thuiszitterspact

De ministeries OCW en VWS hebben in 2016 een pact gesloten met de PO-Raad, de VO-raad, het ministerie van Justitie en Veiligheid en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten om het aantal thuiszitters omlaag te brengen. In dit thuiszitterspact staat dat samenwerkingsverbanden en gemeenten samen bepalen wie van de 2 een besluit neemt over een onderwijsplek voor een kind dat dreigt thuis te komen zitten. Ouders of verzorgers en waar mogelijk het kind zelf worden daar ook bij betrokken. Tijdens het afgelopen schooljaar is er overleg geweest tussen de leerplichtambtenaren en het samenwerkingsverband. Het doel was om een zo praktisch mogelijke invulling te maken.

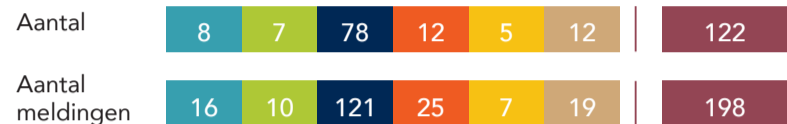
1. Wij verbinden ons aan de ambitie dat in 2020 geen enkel kind langer dan drie maanden thuiszit zonder passend aanbod van onderwijs en/of zorg.
2. Wij stimuleren gemeenten en samenwerkingsverbanden om in elke regio een sluitende thuiszittersaanpak te realiseren en ondersteunen hen daarbij.
3. Deze sluitende aanpak begint bij het centraal stellen van het kind: steeds moeten oplossingen worden gezocht vanuit het recht van het kind op een passend aanbod. Ouders of verzorgers, en waar mogelijk het kind zelf, worden vanaf het begin betrokken bij het realiseren van een passend aanbod.
4. De sluitende aanpak omvat in elk geval afspraken over:
  - a. Doelen voor de reductie van het aantal thuiszitters
  - b. Preventie van uitval
  - c. Samenwerking met de zorg
  - d. Maatwerk voor kinderen
  - e. Route naar een passende plek
  - f. Doorzettingsmacht of -kracht
  - g. Terugdringen vrijstellingen op grond van artikel 5 onder a
5. De sluitende thuiszittersaanpak wordt vastgesteld in het op overeenstemming gericht overleg (OOGO) dat gemeenten en samenwerkingsverbanden voeren.
6. De verbinding met de justitieketen wordt versterkt.
7. Wij monitoren bovenstaande afspraken via het toezicht door de Inspectie van het Onderwijs en de jaarlijkse leerplichttelling. Waar nodig ondernemen we extra actie.
8. We benoemen een landelijke aanjager die zowel de landelijke als de regionale partners scherp houdt op de te realiseren ambitie.
9. OCW en VWS organiseren jaarlijks een Thuiszitterstop.

Aantal jongeren 18- tot 23 jarigen per gemeente dat deelneemt aan het onderwijs dat nog geen startkwalificatie heeft

Peildatum: 1-8-2018. Dit geeft in feite de situatie aan het begin van het schooljaar weer.

Relatief verzuim leerlingen 18- tot 23 jarigen per gemeente

Norm: 16 uur per 4 weken

Uitleg bij de cijfers

In het afgelopen schooljaar hebben 122 jongeren verzuimd. Dat is een daling, want in het voorgaande schooljaar hebben 135 leerlingen verzuimd. Ondanks deze daling blijft het noodzakelijk om te investeren in de relatie tussen verzuim en uitval. Hoe eerder verzuim gemeld wordt, hoe groter de kans is dat uitval wordt voorkomen. Daarom zijn de mbo-instellingen en de gemeenten tijdens het afgelopen schooljaar met elkaar in gesprek gegaan om een Verzuimconvenant 18+ te maken.

Proces-verbaal

Een proces-verbaal wordt opgemaakt als ouders, verzorgers of jongeren weigeren mee te werken aan een oplossing voor schoolverzuim.

Methodische Aanpak Schoolverzuim

Met de invoering van de MAS in 2017 willen we het aantal proces-verbalen laten dalen. Het doel is om jongeren uit het strafrecht te houden door schoolverzuim op te lossen met zorg. Alleen in uiterste gevallen kan een proces-verbaal worden opgemaakt. Als jongeren en/of hun ouders of verzorgers niet meewerken aan een oplossing wordt een proces-verbaal opgemaakt. Vooraf is er eerst nog overleg met de Raad voor de Kinderbescherming, team Jeugd en Bureau Jeugdzorg om te kijken: zijn alle mogelijkheden benut om het schoolverzuim op te heffen?

Aantal en soorten proces-verbaal (pv) en HALT per gemeente 5- tot 18 jarigen

Proces-verbaal	Eijsden Margraten	Gulpen Wittem	Maastricht	Meerssen	Vaals	Valkenburg aan de Geul	Totaal
pv absoluut verzuim	-	-	-	-	-	-	-
pv relatief luxe verzuim	1	-	2	-	-	-	3
pv relatief verzuim	1	-	15	-	-	-	16
HALT-verwijzing	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	2	-	17	-	-	-	19

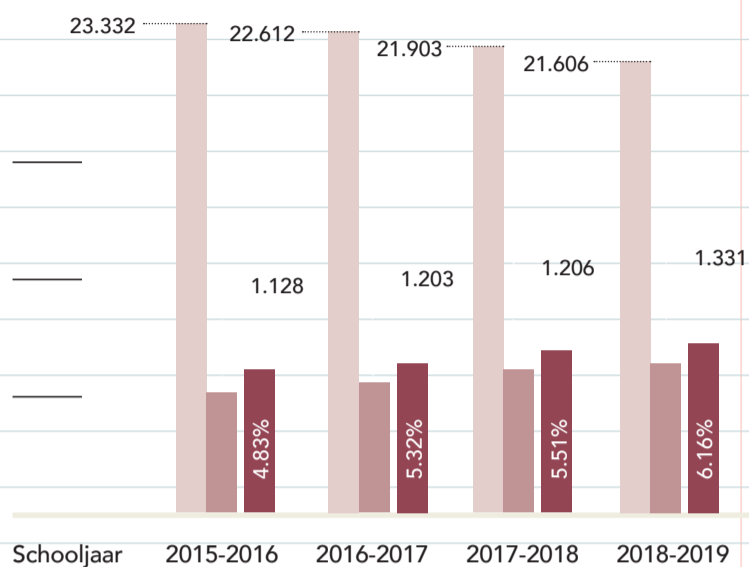

Uitleg bij de cijfers

In 2018-2019 is er een opmerkelijke daling te zien van het aantal processen-verbaal ten opzichte van 2017-2018. In het voorgaande schooljaar waren het er 28. In het afgelopen schooljaar zijn het er 19. Daarbij valt op dat er vooral minder processen-verbaal (- 6) zijn opgemaakt voor luxe verzuim. Het was niet nodig om door te verwijzen naar HALT.

Onderwijs in het buitenland

Het aantal leerlingen dat onderwijs volgt in het buitenland neemt (nog) steeds toe.

■ Aantal leerplichtige jongeren 5-18 jaar
■ Leerlingen met bezoek school buitenland
■ % Aandeel buitenland

Cijfers op basis van de jaarlijkse opgave aan het Ministerie van OCW volgens artikel 25 van de Leerplichtwet 1969.

Terug naar een Nederlandse school

Een aantal leerlingen uit de regio Maastricht Heuvelland bezoekt een school in het buitenland. Meestal is dit een school in België. Een aantal van deze leerlingen komen tijdens het schooljaar terug naar het Nederlandse onderwijs. Dat kan verschillende oorzaken hebben. Van toch weer kiezen voor het Nederlandse onderwijssysteem tot een verwijdering van een Belgische school. Midden in een schooljaar beginnen is niet gemakkelijk.

Verwijderde leerlingen

Met name de verwijderde leerlingen zijn lastig te plaatsen op een Nederlandse school. We worden dan geconfronteerd met het verschil tussen de aanpak in België en die in Nederland. Vaak was er voor de verwijdering al sprake van schoolverzuim waarbij leerplicht niet of in een te laat stadium betrokken is. Belgische scholen mogen hun leerplichtige leerlingen verwijderen zonder dat ze zijn ingeschreven op een andere school. In Nederland mag dit niet. De school houdt zorgplicht en verwijderingen komen zelden voor. Leerplichtambtenaren worden dan geconfronteerd met acute situaties: een leerling zonder school waarvoor op korte termijn een school gevonden moet worden. Dat levert vaak problemen op. Het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs wordt hier dan ook bij betrokken.

Contacten met buitenlandse scholen

Om het verzuim en de zorg voor de Nederlandse leerlingen beter te laten verlopen, zijn er regelmatig contacten van leerplichtambtenaren met een aantal Belgische scholen. De contactpersonen van deze scholen weten leerplicht wel te vinden. Dit geldt niet voor alle scholen, aangezien er een grote diversiteit aan scholen is die door de leerlingen uit Maastricht Heuvelland worden bezocht.

Verschillen in wet- en regelgeving

Leerplichtambtenaren merken verschillen in wet- en regelgeving. En de verschillen in de zorg voor een leerling. Vaak blijkt dat een leerling die verwijderd is en terugkeert naar Nederland extra zorg nodig heeft. De buitenlandse school had hier geen aandacht voor of wist niet hoe de juiste zorg te bieden. Het blijft moeilijk om in deze situaties preventiever te werken. Dit blijft voorlopig afhankelijk van personen die hier oog voor hebben. Het Belgische schoolsysteem is hierin niet ondersteunend.

Knooppunten

In 2015 is de Jeugdwet ingevoerd waardoor gemeenten de taken hebben overgenomen van provincie en Rijk. Sindsdien besteden scholen en gemeenten veel aandacht aan het verbinden van onderwijs en jeugd(hulp). Het doel is om zoveel mogelijk kinderen de kans te bieden om mee te doen in het reguliere onderwijs. Om hen gezond en veilig op te laten groeien en hen voor te bereiden op zelfstandig meedoen. De werkzaamheden vanuit de leerplicht en voortijdig schoolverlaten zijn hier nauw mee verbonden.

Wat is een knooppunt?

De samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp is in Maastricht-Heuvelland georganiseerd via **knooppunten**. In knooppunten bespreken professionals met ouders of verzorgers en zoveel mogelijk met de jongere zelf welke ondersteuning nodig is.

Wie werken samen?

Vaste partners in het knooppunt voor school zijn:

- jeugdarts of jeugdverpleegkundige
- welzijn (schoolmaatschappelijk werk)
- gemeente

Per casus kunnen andere partners betrokken zijn en aansluiten.

Doel

Het doel is om via het knooppunt samen sneller tot passende oplossingen te komen bij ondersteuningsvragen van ouders of verzorgers, school en/of de jongere zelf.

En het ZAT dan?

Natuurlijk werd er voor 2015 ook al volop samengewerkt door professionals. Dit gebeurde vaak binnen het Zorg Advies Team (ZAT) op school. Waarin verschilt de samenwerking van het knooppunt met die van het ZAT?

Verschillen tussen ZAT en Knooppunt

Zorg Advies team (multidisciplinair)	Knooppunt (interdisciplinair)
School bepaalt frequentie en organisatie	Werkwijze wordt samen bepaald - doen wat nodig is
Adviserend - professionals geven advies	Oplossingsgericht & besluitvormend - professionals beslissen mee over de in te zetten interventie (<i>samen duiden, samen doen</i>)
Ouders of verzorgers zijn niet aanwezig	Ouders of verzorgers zijn partner in de besluitvorming
Gericht op onderwijs	Gericht op kind en omgeving
Regie bij school	regie: Afspraken over casusregie - afhankelijk van de problematiek en mogelijkheden van ouders of verzorgers, bij de meest geëigende of meest betrokken partij
Analyse van de situatie op school	Gezamenlijke analyse van school en thuis (aan de hand van een foto)
Inzet Jeugdhulp op school niet mogelijk	Inzet jeugdhulp op school mogelijk
Gericht op curatie	Gericht op beweging van curatie naar preventie

Ruimte voor verbetering

Het samenwerken tussen partners, ouders of verzorgers en de jongere vraagt constant aandacht van alle betrokkenen. Er is natuurlijk altijd ruimte voor verbetering. We zijn begonnen met knooppunten in het primair en voortgezet onderwijs. In 2019 is begonnen in het mbo en ook bij de voorscholen is nog een slag te slaan.

Hoe gaat het tot nu toe?

Uit de reacties van de knooppunten blijkt dat professionals elkaar op veel scholen sneller weten te vinden. Het is steeds meer vanzelfsprekend om met ouders of verzorgers te praten in plaats van over ze. Ouders of verzorgers voelen zich gehoord en kunnen zich vinden in de oplossing die samen is bedacht.

Klaar?

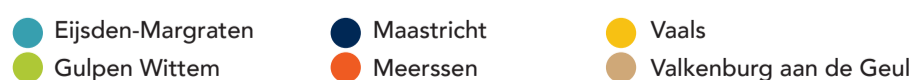
Betekent dit dat de samenwerking in de knooppunten klaar is? Nee, we blijven altijd op zoek naar verbeteringen. Daarom gaan we 2020 de samenwerking in de knooppunten nog meer versterken.

Zorg

Zorg per gemeente 5- tot 12-jarigen (is inclusief verzuim (MAS))

Zorg per gemeente 12- tot 18-jarigen (is inclusief verzuim (MAS))

Achterliggende problematiek geduid per gemeente 5- tot 12 jarigen

Gemeente	Reden	Aantal leerlingen
Eijsden-Margraten	Hulpvraag	2
	Meervoudige problematiek	2
	Persoonlijkheidsfactoren	1
Gulpen-Witterm	Meervoudige problematiek	3
Maastricht	Hulpvraag	6
	Meervoudige problematiek	24
	Persoonlijkheidsfactoren	5
	Spijbelen	1
Meerssen	Meervoudige problematiek	5
	Persoonlijkheidsfactoren	3
Vaals	Meervoudige problematiek	2
Valkenburg aan de Geul	Meervoudige problematiek	3
Totaal		57

Totaal 5- tot 12 jarigen - Totaal per reden

Reden	Aantal leerlingen
Hulpvraag	8
Meervoudige problematiek	39
Persoonlijkheidsfactoren	9
Spijbelen	1
Totaal	57

Totaal 12- tot 18 jarigen - Totaal per reden

Reden	Aantal leerlingen
Hulpvraag	49
Meervoudige problematiek	160
Persoonlijkheidsfactoren	70
Spijbelen	6
Totaal	285

Achterliggende problematiek geduid per gemeente 12- tot 18 jarigen

Gemeente	Reden	Aantal leerlingen
Eijsden-Margraten	Hulpvraag	3
	Meervoudige problematiek	16
	Persoonlijkheidsfactoren	7
	Spijbelen	1
Gulpen-Witterm	Hulpvraag	2
	Meervoudige problematiek	5
	Persoonlijkheidsfactoren	2
Maastricht	Hulpvraag	33
	Meervoudige problematiek	108
	Persoonlijkheidsfactoren	42
	Spijbelen	2
Meerssen	Hulpvraag	5
	Meervoudige problematiek	10
	Persoonlijkheidsfactoren	6
	Spijbelen	1
Vaals	Hulpvraag	4
	Meervoudige problematiek	6
	Persoonlijkheidsfactoren	4
	Spijbelen	1
Valkenburg aan de Geul	Hulpvraag	2
	Meervoudige problematiek	15
	Persoonlijkheidsfactoren	9
	Spijbelen	1
Totaal		285

Uitleg bij de cijfers

In tegenstelling tot het schooljaar 2017-2018 is het aantal redenen teruggebracht naar de 4 meest voorkomende redenen.

Wat betekenen de redenen?

- Hulpvraag: de meeste hulpvragen werden gesteld door leerlingen die wilden stoppen met hun opleiding, veranderen van opleiding of gaan werken. Met name op het mbo werd deze vraag gesteld. Daarnaast kwamen er vragen over vrijstellingen, extra verlof en hulp bij conflicten tussen school en leerling, maar in mindere mate.
- Meervoudige problematiek: deze reden is gebruikt als er meerdere problemen waren met de leerling en/of in het gezin. Als er bijvoorbeeld sprake was van hulpverlening, uithuisplaatsing, leefgroep of een gezinsvoogd.
- Persoonlijkheidsfactoren: deze reden is gebruikt als de oorzaak van de problemen op school vooral bij de leerling zelf lag. Denk bijvoorbeeld aan psychische en/of psychiatrische problematiek.

Zorgproces

In de leeftijdscategorie van 5 tot 12 jaar was bij 57 leerlingen sprake van een maatschappelijk zorgproces. Dit betekent dat de leerplachtambtenaar contact had met de ouders of verzorgers van deze leerlingen. Het onderwerp was niet alleen verzuim of dreigend verzuim. Vrijwel altijd waren er meerdere problemen. Daarom werd er bijvoorbeeld met team Jeugd en Bureau Jeugdzorg samengewerkt. In leeftijdscategorie 12- tot 18-jarigen hadden 285 leerlingen met een maatschappelijk zorgproces te maken. Ook hier was er meer aan de hand. De achterliggende redenen verschillen.

“Wij zien tegenwoordig steeds meer jongeren met psychische problematiek. Dat maakt mijn werk complexer. Daarom is het fijn dat we in het Jongerenteam nauw samenwerken met bijvoorbeeld de participatie-consulent en de consulent kwetsbare jongeren. Samen kijken we wat mogelijk is.”

“Als vsv consulent heb ik wekelijks inloopspreekuur samen met de participatie-consulent. Daardoor werk je intensief samen, je ziet wat er speelt en wat mogelijk is. Zo weet ik meer over de participatie-wet en voor de exacte details weet ik bij wie ik terecht kan.”

Michelle Creuwels – vsv consulent

Voortijdig schoolverlaten

Het Rijk, scholen en gemeenten proberen te voorkomen dat leerlingen voortijdig van school gaan. Dat betekent zonder een startkwalificatie. Een startkwalificatie is een diploma op havo-, vwo- of mbo 2-niveau of hoger. Valt een leerling toch uit dan wil de overheid ervoor zorgen dat de leerling toch nog een startkwalificatie haalt. Leerlingen die niet in staat zijn om een startkwalificatie te halen, worden waar nodig ondersteund om werk te vinden of er wordt gezocht naar passend vervolgonderwijs (mbo-entree).

Maatregelen om voortijdig schoolverlaten te voorkomen

Regionaal programma voortijdig schoolverlaten (Vsv-convenant 2016-2020)

In een convenant zijn op regionaal niveau afspraken gemaakt over de manier waarop de regio Zuid-Limburg het voortijdig schoolverlaten gezamenlijk wil terugdringen. Het Rijk, de centrumgemeenten en de onderwijsbesturen vo en mbo in Zuid-Limburg hebben dit convenant ondertekend. Centrumgemeente Maastricht zorgt voor afstemming met de andere centrumgemeenten Sittard-Geleen en Heerlen en met de regio's in Maastricht Heuvelland.

3 doelen

Met dit convenant streven we naar:

- betere doorstroom van kwetsbare jongeren uit voortgezet speciaal onderwijs en praktijkonderwijs naar arbeid en middelbaar beroepsonderwijs (entree mbo-1) via VOORdeel & Vervolg
- meer maatwerk en preventie in het totale netwerk rondom jongeren, maar vooral op school
- snelle reparatie op maat en effectieve verbindingen op het snijvlak van voortgezet- en middelbaar beroepsonderwijs, passend onderwijs, Jeugdwet, Participatiewet en Wet maatschappelijke ondersteuning.

Sinds 1 januari 2019 vallen de regionale afspraken onder de regelgeving van de Regionale samenwerking voortijdig schoolverlaten en jongeren in een kwetsbare positie.

Samenwerking met de school

Onderdeel van de preventie is het borgen van een sluitende aanpak naar vervolgonderwijs. Daarom houden we leerling-besprekingen ruim voordat de leerling uitstroomt en wordt eventuele problematiek in een knooppunt besproken. Het doel is te zorgen voor een warme overdracht naar een vervolgopleiding, werk of dagbesteding en het tijdig inschakelen van begeleiding als dat nodig is. Dit voorkomt voortijdige schooluitval en stimuleert werk en participatie.

Vsv-consulenten en preventie vsv

Vsv-consulenten:

- geven voorlichting aan studenten in het mbo en medewerkers van het mbo
- stimuleren scholen om preventief begeleiding in te zetten, zodat leerlingen de opleiding succesvol afronden
- pakken de problematiek aan via een integrale aanpak met de teams jeugd en Wmo
- monitoren en pakken verzuim van leerlingen op die ouder zijn dan 18 jaar
- maken afspraken met scholen over melding en leggen aanpak van verzuim vast in een verzuimprotocol.

“Waar we vroeger veelal afwachtten, gaan we nu meer preventief te werk. We hebben jongeren sneller in beeld en voorkomen complexere problemen. Tegelijkertijd hebben we nu meer contact met de mentoren op scholen. Zij hebben hun handen al vol aan het lesgeven. Wij nemen ze veel zorg uit handen. Dat komt jongeren ten goede en we voorkomen voortijdig schoolverlaten.”

Xavier Serradura - vsv consulent

Aantal uitgeschreven leerlingen per gemeente

Gemeente	Aantal
Eijsden-Margraten	40
Gulpen-Wittem	18
Maastricht	229
Meerssen	27
Vaals	10
Valkenburg aan de Geul	25
Totaal	349

Uitleg bij de cijfers

Het aantal vsv'ers en leerlingen uitgestroomd uit praktijkonderwijs (pro) en voortgezet speciaal onderwijs (vso) was dit schooljaar 349. Dit is een daling ten opzichte van 2017-2018 van 21 leerlingen. De grootste daling is in de gemeenten Maastricht en Valkenburg aan de Geul. In de gemeenten Eijsden-Margraten en Gulpen-Wittem zien we een toename van het aantal vsv'ers.

Ontwikkeling uitgeschreven leerlingen per gemeente

Totaal (incl. Vavo, PRO, VSO)	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019
Eijsden-Margraten	29	40	37	40
Gulpen-Wittem	9	14	12	18
Maastricht	275	222	251	229
Meerssen	38	23	28	27
Vaals	8	21	11	10
Valkenburg aan de Geul	27	21	31	25
Totaal	386	341	370	349

Totaal volgens DUO (excl. Vavo, PRO, VSO)	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019
Totaal	254	261	286	243

Onderwijs en arbeidsmarkt: een sluitende aanpak

Tegenwoordig lukt het veel jongeren goed om een baan te vinden. De werkloosheidcijfers zijn nog nooit zo laag geweest. Voor jongeren in een kwetsbare positie of zonder startkwalificatie is dit echter niet vanzelfsprekend.

Samenwerking

Om de stap van school naar werk voor hen makkelijker te maken, bundelen we onze krachten in de regio. We werken samen met Sociale Zaken Maastricht Heuvelland, Podium 24, werkgevers en andere keten- en zorgpartners. Het programma VOORdeel & Vervolg wil de positie van jongeren in Zuid-Limburg met een afstand tot de arbeidsmarkt versterken. Het programma Perspectief op Werk (2019) wordt hier mee verbonden. Het doel? Meer leerwerkbanen creëren in de regio en zorgen voor een betere kwalificatie in kansrijke sectoren in de arbeidsmarkt.

Leren in de praktijk

Leren in de praktijk is een succesvolle methode om te zorgen voor aansluiting op de arbeidsmarkt. De gemeenten stellen hiervoor onder andere de leerwerkomgeving van Stadsbeheer, MTB en gelieerde bedrijven beschikbaar. Leerlingen van de praktijkschool en vso kunnen hier individuele en groepsstages volgen. Ze worden begeleid door docenten op de werkvloer. Zo kunnen deze leerlingen zich oriënteren op hun mogelijkheden in een realistische werkomgeving. Ze werken aan een VOORdeel-curriculum waarmee ze toegang krijgen tot Entree-onderwijs mbo-1.

Uit de praktijk

Het Wijkleerbedrijf Daalhof is een mooi voorbeeld van praktijkleren waarbij onderwijs, gemeente en zorgaanbieders samenwerken. Dit initiatief combineert beroepsonderwijs in de zorg met een wijkaanpak die voor zowel leerlingen als wijkbewoners meerwaarde oplevert. Het leidt uiteindelijk naar betaald werk bij de betrokken zorginstellingen.

Een sluitende aanpak richt zich op een sluitende overgang bij overstapmomenten. Als leerlingen van school naar school of van school naar werk gaan, worden ze niet losgelaten. Dit moment wordt samen opgepakt. Hoe? Vsv-consulenten zijn actief op scholen en worden ingeschakeld bij de nazorg en een vervolgtraject. De samenwerking met Vista Entree-opleiding, Terra Nigra Praktijkonderwijs en vso is hier een mooi voorbeeld van. De vsv-consulent en de accountmanager jongeren van Podium24 pakken samen met de zorgcoördinatoren op school preventief leerlingen op die uitstromen richting werk. Voorzieningen zoals Jobcoaching of loonkostensubsidie ondersteunen jongeren en bevorderen duurzame uitstroom in betaald werk.

Een ander voorbeeld zijn de verbeteringen dankzij de sluitende aanpak op het EOA. Het leerlingenverzuim is aangepakt en er zijn stageklassen ingericht. Nagenoeg alle leerlingen zijn in beeld en aansluitend op de EOA gestart met een vervolgtraject in onderwijs, re-integratie en waar nodig met inburgering. Er is eventuele ondersteuning bij het regelen van studiefinanciering of een andere inkomensvoorziening en zorgaanbieders zijn inzetbaar. Het effect van deze aanpak zien we terug in de dalende vsv-cijfers van het EOA.

Ook in het algemeen laat de sluitende aanpak een daling zien in de vsv-cijfers bij kwetsbare jongeren (pro/vso/mbo-1) en vavo-leerlingen. Meer vsv'ers hebben een bestemming gevonden in werk en school.

De aanpak vsv Maastricht Heuvelland

De consulenten voortijdig schoolverlaten van Maastricht Heuvelland leggen contact met de jongeren die uitgevallen zijn zonder een startkwalificatie. Ze doen dit op allerlei manieren. Bijvoorbeeld via een huisbezoek, school of WhatsApp. Het belangrijkste doel is jongeren te bereiken en te stimuleren om alsnog een startkwalificatie te halen. Als dit niet kan of een jongere niet wil, begeleiden we de jongere naar werk, een combinatie van leren en werken, hulpverlening, participatie of zorg.

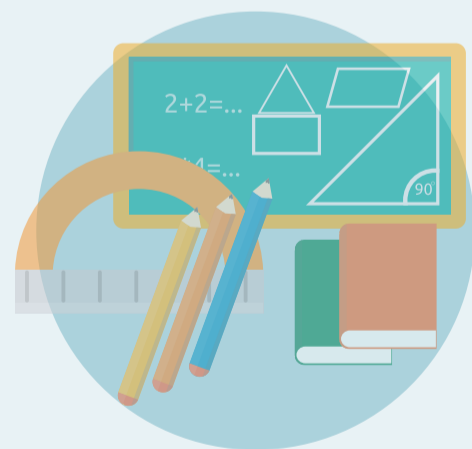
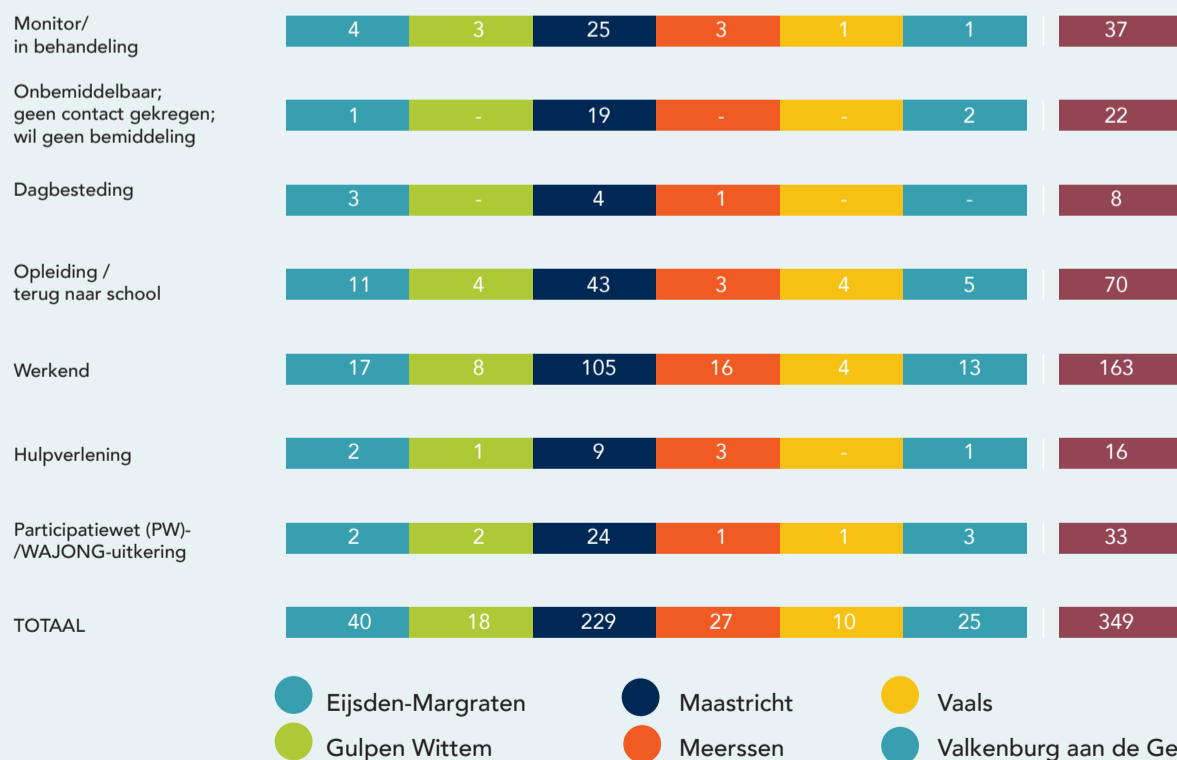
We hanteren de persoonsgerichte aanpak Jongeren@Work. Dit betekent dat we de leefgebieden in beeld brengen en vooral onderzoeken wat de jongere zelf wil en kan. Zijn of haar vraag en mogelijkheden staan centraal. We hebben een integrale werkwijze. Dat betekent dat we met alle interne en externe partners samenwerken voor het beste resultaat. We streven ernaar dat de jongere zelf stappen zet. We werken in onze begeleiding aan vertrouwen en een goede relatie. Vanzelfsprekend is er speciale aandacht voor jongeren uit het praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs. Deze jongeren zijn kwetsbaar en verdienen daarom onze optimale aandacht.

Samenwerking in het Jongerenteam

In de verordening Re-integratie, participatie en tegenprestatie Participatiewet Maastricht Heuvelland 2016 staat dat werk boven uitkering gaat en voor jongeren geldt dat scholing boven werk gaat. Sinds 2016 is er daarom sprake van een integraal jongerenteam waarin een aantal disciplines nauw met elkaar samenwerkt. Het doel? Jongeren die zich voor een uitkering melden bij Sociale Zaken Maastricht Heuvelland terug naar school te laten gaan of zijn of haar kwalificatieniveau te versterken. Daar ligt tijdens de hele begeleiding de focus op.

De consulenten van team Onderwijs betrekken daar waar nodig collega's van de teams Participatie, Wmo en Jeugd en leggen en onderhouden contact met het sociale en professionele netwerk van de jongere. Zo ontstaat een integraal plan van aanpak.

Bestemming vsv'ers 2018-2019 en uitstroom PRO/VSO

Uitleg bij de cijfers

Het grootste deel (bijna 67 procent) van de vsv'ers en kwetsbare jongeren vindt na uitschrijving werk of begint weer met een opleiding. Ten opzichte van het vorige schooljaar is dit een toename van bijna 9 procent. Het aandeel jongeren dat onbemiddelbaar, onbereikbaar of geen bemiddeling wil is gedaald van 7,3 procent naar 6,3 procent. Het aandeel jongeren dat een Wajong- of Participatiewet-uitkering heeft, is gehalveerd. Van 18,1 procent in 2017-2018 naar 9,5 procent in 2018-2019. Vsv-jongeren met een bijstandsuitkering kunnen tegelijkertijd wel in een traject zitten naar werk of school of parttime werken.

Geregistreerde vsv'ers naar onderwijstype en niveau

LAATST GEVOLGDE OPLEIDING	TOTAAL
Atheneum-6	1
Havo-4	1
Havo-5	3
Vmbo-basis	12
Vmbo-kader	9
Vmbo-theoretisch	7
Voortgezet onderwijs-EOA	10
Bbl1*	7
Bbl2	13
Bbl3	21
Bbl4	1
Bol1*	33
Bol2	52
Bol3	33
Bol4	77
Subtotaal	280
Praktijkonderwijs	2
Vso zmk	21
Vavo	44
Geen onderwijs	2
Subtotaal	69
TOTAAL	349

* Binnen Bbl1 (5) en Bol1 (11) zijn er 16 jongeren die hun opleiding met een diploma op assistentenniveau behaald hebben.

Uitleg bij de cijfers

Het aantal leerlingen dat uitgevallen is bij de beroepsopleidende leerwegen is bijna gelijk gebleven (van 201 naar 195). Wat opvalt is dat het aantal leerlingen dat uitgevallen is binnen een Bol4 opleiding gestegen is van 65 naar 77. Binnen het voortgezet onderwijs is er wel een stijging geweest van de uitstroom op vmbo niveau (van 14 naar 28). Daartegenover staat dat het aantal jongeren van de Eerste Opvang Anderstaligen dat stopt met de opleiding behoorlijk gedaald is. School en gemeente hebben hier extra in geïnvesteerd.

De consulent kwetsbare jongeren

De aanpak van kwetsbare jongeren is onderdeel van het Regionaal programma voortijdig schoolverlaten. Het gaat om jongeren die uitstromen vanuit het (speciaal) onderwijs of leerwerktrajecten en een grote afstand tot de arbeidsmarkt hebben. Deze jongeren hebben vaak hulp nodig. Het RMC zorgt ervoor dat het netwerk voor deze jongeren sluitend is.

De consulent kwetsbare jongeren is nauw verbonden met de scholen voor speciaal onderwijs, de praktijkschool en de entreeopleiding in het mbo. Leerlingen worden ondersteund voordat ze uitvallen en bijvoorbeeld naar dagbesteding begeleid. Er is een goede samenwerking met de medewerker kwetsbare jongeren van Podium24 om samen jongeren naar werk te bemiddelen. Deze samenwerking verloopt steeds soepeler en er wordt eerder geschakeld. Grenzen worden opgezocht om jongeren te begeleiden naar school, werk of dagbesteding. Dat lukt vaak. De taal van de jongere spreken is hierbij belangrijk.

De samenwerking tussen scholen en gemeente werkt. Betrokken worden bij leerlingbesprekingen zorgt ervoor dat de leerling in beeld is voordat deze uitvalt. De informatie wordt gedeeld en de consulent kan makkelijker in contact komen.

De jongeren hebben in het verleden al veel moeten doen. Onze aanpak is laagdrempelig en we proberen ze in te laten zien waar ze het voor doen. Zo ontstaat er een innerlijke motivatie om samen te werken. Jongeren stromen door naar onderwijs, arbeid of eventueel dagbesteding. Doel is ze op een veilige plek te krijgen waar ze zich prettig voelen en langere tijd met plezier bezig zijn.

Jongeren in een kwetsbare positie

Definitie Jongeren in een Kwetsbare Positie volgens DUO:

“Een jongere in een kwetsbare positie is een jongere die al dan niet met een getuigschrift of een diploma doorstroomt naar de entreeopleiding (mbo), basisberoepsopleiding (mbo-2) of uitstroomt uit het onderwijs en afkomstig is uit:

1. het voortgezet speciaal onderwijs met uitzondering van leerlingen met het uitstroomprofiel dagbesteding
2. het praktijkonderwijs
3. de basisberoepsgerichte leerweg van het vmbo
4. het leerwerktraject van het vmbo,
5. de entreeopleiding
6. jongere die niet vanuit 1 van de onderwijssoorten, genoemd onder punten 1 tot en met 5, instroomt in een entreeopleiding.”

(Bron: Regeling regionale aanpak vsv 2017)

Positie kwetsbare jongeren op 1-10-2019

Onderwijspositie voor de overstap 1-10-2018	Totaal aantal jongeren kwetsbare overstap	Onderwijs	Werk (>12 uur per week)	Dagbesteding	Uitkering	Overige bestemming*	Onbekend**
Entreeopleiding	91	61	13	1	9	1	6
Pro	36	13	8	7	2	1	5
vmbo-bbl	137	137					
Vso	93	32	16	18	9	10	8
Geen Nederlandse onderwijsloopbaan	0						
Totaal	357	243	37	26	20	12	19

* Geen onderwijs, werk minder dan 12 uur/week, verhuizing, overleden, 23 jaar geworden, verblijf in een zorginstelling of gedurende het verslagjaar een startkwalificatie behaald

** Ondanks verschillende acties (brief, telefoon, huisbezoek) is het de vsv-consulent niet gelukt om contact te krijgen

Vsv – totaalbeeld

In het vorige jaarverslag is deze tabel voor de eerste keer opgenomen. De belangrijkste bron was de RMC-module binnen Key2Jongerenmonitor. Deze informatie was niet altijd even actueel. Daarom kiezen we nu voor het Inlichtingenbureau als informatiebron. Zij bieden een vsv-rapportage die maandelijks laat zien of het jongeren lukt een inkomen te verwerven zonder startkwalificatie. De jongeren die in een eerdere fase als vsv-er geregistreerd zijn en die inmiddels weer een opleiding volgen, zijn in dit overzicht buiten beschouwing gelaten.

Het gaat hier dus over jongeren die:

1. jonger zijn dan 23 jaar;
2. nog steeds wonen in de regio Maastricht Heuvelland;
3. geen actuele schoolinschrijving hebben;
4. bekend zijn vanuit de RMC-registratie.

Hoe werkt het?

De rapportage onderscheidt de volgende onderwerpen:

- Wie geen enkele bron van inkomsten heeft.
- Wie een klein inkomen heeft (tot € 300,- per maand).
- Wie meer dan € 300,- per maand verdient.
- Wie een uitkering heeft van het UWV of de GSD.
- Wie aanspraak maakt op een uitkering Werken naar Vermogen (voorheen Wajong).

Voordat de RMC's een rapportage ontvangen, moeten ze een digitaal bestand aanleveren met de bij de RMC beschikbare gegevens over voortijdig schoolverlaters in de regio. Deze worden opgehaald uit de RMC-module. Het Inlichtingenbureau wisselt deze uit met gegevens van gemeenten en UWV en stelt hiermee de volledige vsv-rapportage samen.

Stand van zaken vsv'ers per 1-1-2020

PRIORITEIT	Eijsden-Margraten	Gulpen Wittem	Maastricht	Meerssen	Vaals	Valkenburg aan de Geul	TOTAAL
PRIO 1: geen enkele bron van inkomsten	5	3	69	3	5	11	96
PRIO 2: klein inkomen (tot € 300,00 per maand)	4	4	60	6	4	7	85
PRIO 3: verdienste meer dan € 300,00 per maand	-	-	6	-	-	-	6
PRIO 4: uitkering via UWV of GSD	71	22	520	55	26	59	753
PRIO 5: uitkering Werken naar Vermogen (voorheen WAJONG)	3	-	21	2	-	2	28
TOTAAL	118	47	938	85	42	99	1.329

“In mijn werk heb ik te maken met jongeren vanaf 16 jaar die zonder startkwalificatie het speciaal onderwijs verlaten. Vaak hebben ze ook te maken met hulpverlening of is er sprake van een licht verstandelijke beperking. Mijn taak is dan om te kijken naar de mogelijkheden. Wat kan ik voor deze jongere betekenen? En wie heb ik daarbij nodig? Binnen het Jongerenteam zijn er dan partners waarbij ik terecht kan.”

“Ik kijk altijd eerst wat de kwaliteiten en interesses zijn van iemand. Voor sommige jongeren die bij ons komen is solliciteren gewoonweg niet haalbaar. Een sollicitatieplicht heeft dan totaal geen meerwaarde. Hiermee pijnigen we ze alleen maar. Ik zoek liever iets langer naar een passende plek, dan dat ik iemand snel kan uitschrijven en de jongere ongelukkig op die plek is.”

“De meeste voldoening haal ik uit het goed kunnen plaatsen van een jongere. Op een plek waar hij of zij zich prettig voelt. Daar doe ik het voor! Het woordje ‘bedankt’ of als iemand opnieuw om advies vraagt: dat is voor mij de bevestiging dat ik het goed heb gedaan.”

Joyce Frijns – consulent kwetsbare jongeren

Jaarverslag Leerlingenvervoer

Leerlingenvervoer

Ieder kind heeft recht op onderwijs. Ouders of verzorgers moeten er zelf voor zorgen dat hun kind iedere dag op school komt. Meestal is dat geen probleem. Voor sommige kinderen is dat anders, omdat ze bijvoorbeeld een lichamelijke, verstandelijke, zintuiglijke of psychische handicap hebben. Of omdat ze zijn aangewezen op een speciale school die uit de buurt ligt. Leerlingenvervoer is een regeling bij de gemeente waarmee ouders of verzorgers een vergoeding aanvragen voor de vervoerskosten van en naar school van hun kind.

Aantal afgegeven beschikkingen

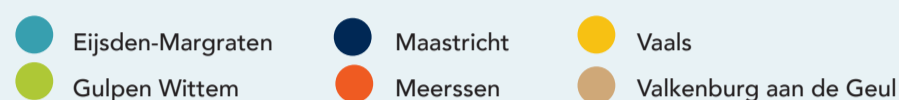
Aantal beschikkingen

Aantal leerlingen

Aantal aanvragen

Let op: Deze aantallen zijn niet te vergelijken met de aantallen waarop de verrekenings-systematiek met de Heuvellandgemeenten gebaseerd is. Dat gebeurt op kalenderjaar en 2 peildata. De hier genoemde cijfers hebben betrekking op 1 schooljaar, te weten schooljaar 2018-2019.

Uitleg bij de cijfers

Hoewel er sprake is van een daling van het aantal leerlingen waar een beschikking voor afgegeven is (van 803 in schooljaar 2017-2018 naar 792 in schooljaar 2018-2019) is het totaal aantal beschikkingen verder gestegen (van 838 in schooljaar 2017-2018 naar 870 in schooljaar 2018-2019). Deze stijging zien we al een aantal schooljaren en is te verklaren doordat er een aantal ouders geen gebruik wilde maken van voorziening op basis van openbaar vervoer en achteraf toch een wijziging in de voorziening heeft aangevraagd. Bij deze wijziging wordt een nieuwe beschikking afgegeven.

Ontwikkeling afgegeven beschikkingen per gemeente

	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019
Maastricht	356	375	472	482
Vaals	34	35	36	36
Eijsden-Margraten	111	113	108	104
Gulpen-Wittem	48	41	39	40
Meerssen	79	92	93	114
Valkenburg aan de Geul	100	89	90	94
Totaal	728	745	838	870

Aantal afgegeven beschikkingen per voorziening per gemeente

	Eijsden-Margraten	Gulpen-Wittem	Maastricht	Meerssen	Vaals	Valkenburg aan de Geul	TOTAAL
Aangepast vervoer	71	28	348	54	31	67	599
autovergoeding	26	9	60	34	3	18	150
Cross-over vergoeding*	-	-	-	-	-	-	-
COV met begeleiding*	-	-	-	-	-	-	-
Fietsvergoeding	1	-	2	9	-	-	12
Fiets met begeleiding	-	-	9	5	-	-	14
Openbaar vervoer	-	-	47	-	-	-	47
OV met begeleiding	6	3	-	11	2	4	26
Speciaal rolstoelvervoer	-	-	13	1	-	5	19
Weekendvervoer	-	-	3	-	-	-	3
TOTAAL	104	40	482	114	36	94	870

* Dit is een combinatie van een fietsvergoeding en een ov-voorziening waarbij wordt verwacht dat de leerling in de zomerperiode met de fiets gaat (6 maanden) en in de winterperiode met de bus (4 maanden).

Aantal per voorziening per gemeente inde afgelopen 4 schooljaren

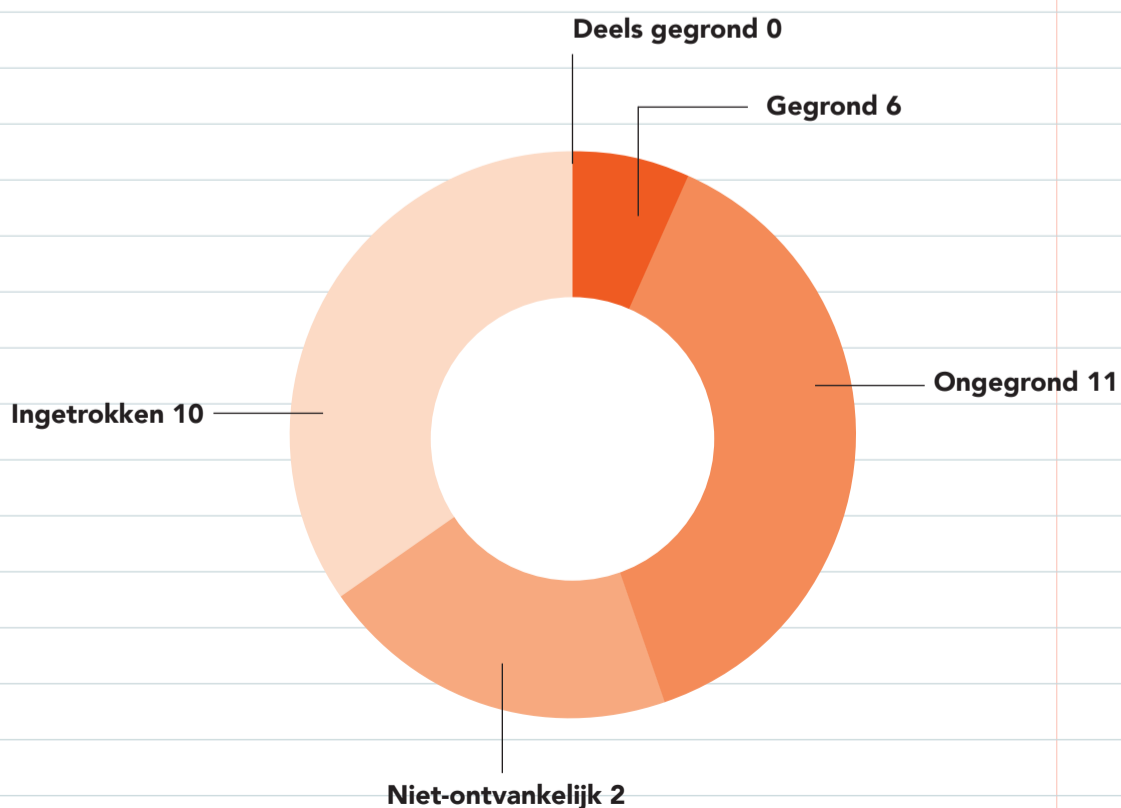
		Aangepast vervoer	Autovergoeding	Cross-over vergoeding	COV met begeleiding	Fiets-vergoeding	Fiets met begeleiding	Openbaar vervoer	OV met begeleiding	Speciaal rolstoelvervoer	Weekend-vervoer	Totaal
Eijsden Margraten	2015-2016	83	3	3				8	13			111
	2016-2017	87	4	1				6	14		1	113
	2017-2018	81	3					7	16		1	108
	2018-2019	71	26			1			6			104
Gulpen Wittem	2015-2016	36	4					2	6			72
	2016-2017	30	5					3	3			48
	2017-2018	28	2					4	5			41
	2018-2019	28	9						3			39
Maastricht	2015-2016	227	10	27	14	6	4	16	38	14		356
	2016-2017	245	18	14	8	4	6	9	57	12	2	375
	2017-2018	356	15	4	2	7	12	11	46	14	5	472
	2018-2019	348	60			2	9	47		13	3	482
Meerssen	2015-2016	39	8	5	3	4	1	5	13	1		79
	2016-2017	46	9	4	1	2	4	4	20	2		92
	2017-2018	56	8	1		4	3	4	17			93
	2018-2019	54	34			9	5		11	1		114
Vaals	2015-2016	32						1	1			34
	2016-2017	30						2	3			35
	2017-2018	32						1	3			36
	2018-2019	31	3						2			36
Valkenburg aan de Geul	2015-2016	69	6	3				2	12	7		99
	2016-2017	58	4	1	1			9	12	4		89
	2017-2018	52	4	1				14	17	2		90
	2018-2019	67	18							5		94

Uitleg bij de cijfers

Er is in de cijfers een duidelijke verschuiving te zien naar een voorziening op basis van eigen vervoer (autovergoeding). Dit komt door de aangeboden voorziening. Er is meer beslist voor een voorziening op basis van openbaar vervoer. Maar doordat de reistijden niet te combineren zijn met het werk en de overige dagelijkse bezigheden van de ouders kiezen ze er in groten getale voor om hun kind zelf naar school te brengen. Dit veelal met een auto, zodat de ouder direct door kan rijden. De verordening laat dit toe en er wordt dan ook veelvuldig gebruik van gemaakt. Dit heeft wel tot gevolg dat het bij de parkeerplaatsen van de scholen erg druk is. Voor Maastricht geldt dat de bus in Maastricht-West is blijven rijden waardoor het aantal kinderen dat aanspraak kan maken op aangepast vervoer nagenoeg op hetzelfde hogere niveau blijft.

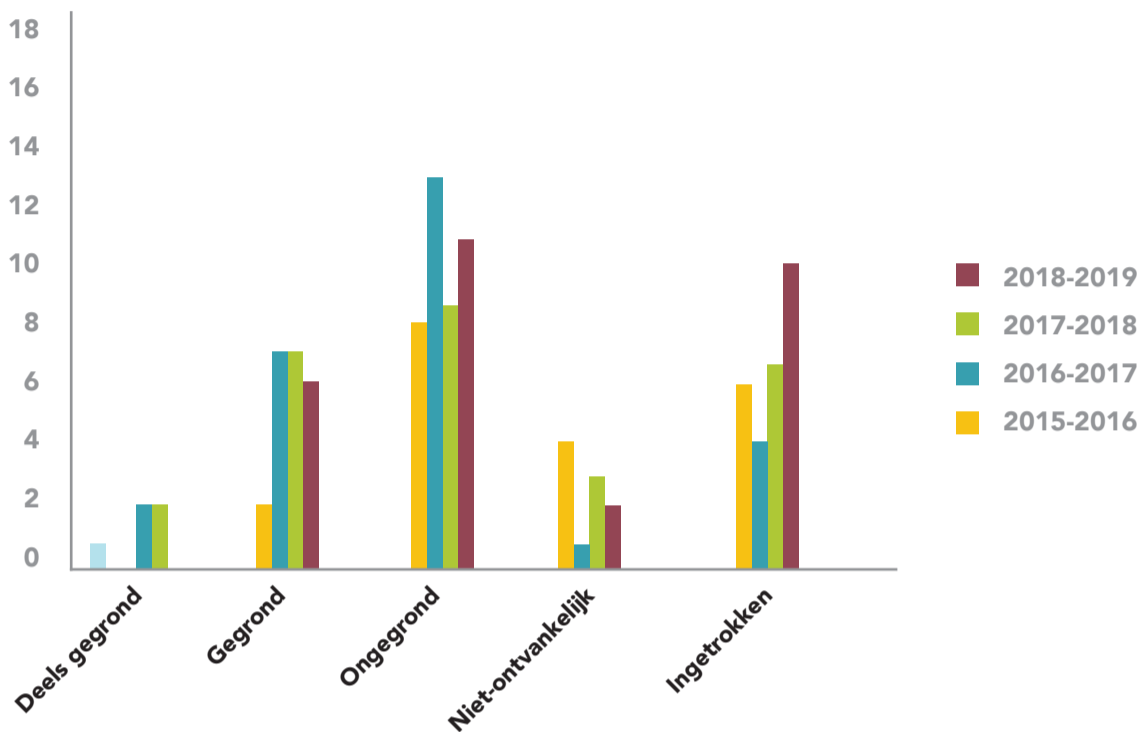

Bezwaren Leerlingenvervoer

Ontwikkeling bezwaarschriften leerlingenvervoer

Bezwaren leerlingenvervoer	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019
Deels gegrond	0	2	2	0
Gegrond	2	7	7	6
Ongegrond	8	13	9	11
Niet-ontvankelijk	4	1	3	2
Ingetrokken	6	4	7	10
TOTAAL	20	27	28	29

Uitleg bij de cijfers

Ongeveer 3,3 procent van alle mensen die een beschikking ontvangen dient een bezwaarschrift in. Hiervan is 41,4 % niet ontvankelijk verklaard of ingetrokken. 37,9% is ongegrond. Bij de gegronde zaken waren er enkelen waar we bij de hoorzitting meer informatie kregen dan we bij de primaire beslissing hadden ontvangen. Ondanks ons verzoek voor verdere informatie. Hier was sprake van een herstelprocedure.

Ontwikkelingen

Vraag- en voorzieningenaanbod

De vraag vanuit de burgers en de partners wordt 'nog' niet gehonoreerd. Gezien de politieke druk op de uitgaven moet er waarschijnlijk nog zuiniger worden beschikt. Daardoor kunnen we vanuit de verordening niet meer doen, maar juist minder. We moeten vaker met team Jeugd overleggen hoe we ondersteuning kunnen bieden aan de burgers.

Arriva (Voor Elkaar Pas)

Arriva verzorgt volgens afspraak de ov-jaarkaarten, zodat leerlingen samen met hun begeleiders het openbaar vervoer kunnen gebruiken. Veel ouders hebben echter problemen met het gebruik van de pas, vanwege de reistijd en de verplichting om met hun kind mee te reizen. Zij kiezen er dan ook vaak voor om de kinderen zelf te brengen en een beroep te doen op de autovergoeding.

Afkortingen en begrippen

bbl	beroeps begeleidende leerweg
bo	basisonderwijs
bol	beroeps opleidende leerweg
BRP	Basisregistratie Personen
cov	cross-over vergoeding
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
EOA	Eerste Opvang Anderstaligen
havo	hoger algemeen voortgezet onderwijs
JIKP	Jongeren In een Kwetsbare Positie
LPW	Leerplichtwet
MAS	Methodische Aanpak Schoolverzuim
mbo	middelbaar beroepsonderwijs
OCW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
OM	Openbaar Ministerie
ov	openbaar vervoer
po	primair onderwijs
pro	praktijkonderwijs
pv	proces-verbaal
Pw	Participatiewet
RMC	Regionaal meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten
RMC-regio:	Nederland is verdeeld in 39 RMC-regio's met 1 contactgemeente
SBO	Speciaal Basis Onderwijs
vavo	voortgezet algemeen volwassenonderwijs
vwo	voorbereidend wetenschappelijk onderwijs
vo	voortgezet onderwijs
vso	voortgezet speciaal onderwijs
vsv	voortijdig schoolverlaten
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Wajong	Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WW	Werkloosheidswet
ZMLK	zeer moeilijk lerende kinderen
ZMOK	zeer moeilijk opvoedbare kinderen

Bronnen

De gegevens in dit jaarverslag komen uit bestandskoppelingen met DUO en de Basisregistratie Personen (BRP) van de deelnemende gemeenten. We halen ze uit de leerlingenadministratie (Key2Jongerenmonitor).

Contact

Telefoon

14 043

E-mail

leerplichtvsv@maastricht.nl

leerlingenvervoer@maastricht.nl

Website

www.socialezaken-mh.nl

www.gemeentemaastricht.nl

Bezoekadres

Randwycksingel 22, Maastricht

ma - wo, vr: 8.30 - 17.00 uur

do: 8.30 - 19.00 uur

Postadres

Postbus 4902, 6202 TC Maastricht